

Verksamhetsrapport

efter kvalitetsgranskning av utbildningen på
språkintröduktion vid Westerlundska
gymnasiet i Enköpings kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Westerlundska gymnasiet

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av utbildningen på språkintruktionsprogrammet under våren och hösten och 2016. Granskningen vid Westerlundska gymnasiet i Enköpings kommun ingår i detta projekt.

Westerlundska gymnasiet besöktes den 10 – 11 och den 17 maj 2016. Ansvariga inspektörer har Susanne Bäckstedt och Marita Bergman varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av utbildningen på språkintruktionsprogrammet i gymnasieskolan genomförs i ytterligare 41 skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en publikation. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Skolinspektionen har följt två elevers utbildning vid språkintruktionsprogrammet i denna granskning. Elevnamnen *Gabriel och Josef* i denna rapport är fiktiva och används endast för att underlätta läsningen.

Bakgrundsuppgifter om Westerlundska gymnasiet

Westerlundska gymnasiet är Enköpings enda gymnasieskola. Vid tiden för granskningen har skolan cirka 1170 elever. Skolan erbjuder tolv nationella program, fem intruktionsprogram och gymnasiesärskola. Gymnasieskolan är en del av utbildningsförvaltningens verksamhet där övriga delar är vuxenutbildningscentrum, Komvux, yrkeshögskolan, integrationsenheten och arbetsmarknadsenheten.

Språkin introduktionsprogrammet finns som ett av fem individuella program på skolan. Programmet leds av en rektor.

Westerlundska gymnasiet har vid tidpunkten för besöket enligt rektor, 211 elever på skolenheten varav 150 nyanlända elever är inskrivna på språkin introduktionsprogrammet. Antalet elever vid språkin introduktionsprogrammet har från läsårets start 2015/2016 fram till tillfället för skolbesöket ökat från 40 till 150 elever.

Den exakta elevsiffran kan variera från vecka till vecka då Enköping är en kommun där ensamkommande ungdomar placeras av Migrationsverket, så kallad ankomstkommun, i väntan på en permanent placering i annan kommun.

Eleverna på språkin introduktionsprogrammet är fördelade på åtta olika undervisningsgrupper, sex grupper på nivå 1-2 (introduktionsgrupper) en grupp på nivå 3 och en grupp på nivå 4.

Resultat

1. Utformas utbildningen så att den är flexibel och anpassas efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, med avseende på studietakt, omfattning och innehåll?

Frågeställning fokuserar på i vilken omfattning huvudmannen, rektorn och skolpersonalen erbjuder eleverna en flexibel utbildning utifrån deras skiftande behov och förutsättningar. Det handlar om huvudmannens plan för utbildningen, kartläggning av elevernas kunskaper, den individuella studieplanen och hur den planen följs upp och omprövas. Forskning och identifierade framgångsfaktorer pekar på vikten av att riktlinjer finns för organisation och mottagande av nyanlända elever såväl som att en inledande bedömning genomförs av elevens kunskaper och erfarenhet. Framgångsfaktorer är också att utbildningen och undervisningen planeras och genomförs utifrån det bedömningen visar om elevens förutsättningar och behov samt att elevens utveckling mot utbildningens mål kontinuerligt utvärderas.¹

Flexibel utbildning

Huvudmannen har inför granskningen och under intervju redovisat dokumentet, *Huvudmannens plan för Språkin introduktion (IMSPR) för läsåret 2015/16*. Av planen framgår att inför mottagande till språkin introduktionsprogrammet genom-

¹ Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

förs en bedömning av elevens kunskaper i ämnena svenska, engelska och matematik, samt tidigare skolgång. Eleven erbjuds utbildning på språkintruktionsprogrammet på minst ett år, och utformningen ska bestämmas i samråd med eleven. Utbildningen ska individanpassas fortlöpande efter elevernas förutsättningar och behov. Vidare framkommer av planen för utbildningen och i intervju med huvudmannen att varje elev ska ha en individuell studieplan där de olika ämnena anges som eleven studerar. Utbildningens tyngdpunkt initialt är det svenska språket, matematik, engelska och samhällskunskap och även ämnena idrott och hälsa, bild, och musik erbjuds. Andra grundskoleämnen inför successivt i syfte att göra eleven behörig till gymnasieskolan. Utbildningen ska innehålla modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet.

För att möta de nyanlända elevernas behov som främst börjat på språkintruktionsprogrammet har rektorn sedan augusti ytterligare rekryterat räknat i heltidstjänster 7, 5 lärartjänster och 3 tjänster som modersmålslärare.

Enligt rektorn finns på skolan fem ungdomskonsulenter. De är inte pedagoger utan har oftast en bakgrund som anställda inom Statens Institutionsstyrelse (SIS) eller Hem för Vård eller Boende (HVB). Deras uppdrag kan bestå av att coacha elever som av olika anledningar har svårt att komma till skolan, vara kvar i skolan eller av någon anledning inte kan bedriva heltidsstudier. Rektorn uppger även att 18 lektioner per vecka är det antal timmar som läggs ut i nivå 1 (introduktionsgruppen).

Elevens språkkunskaper valideras efter det europeiska språknivåsystemet, Europarådets nivåskala för bedömning av språkgrupper. Nyanlända elever som bedöms ha möjlighet att uppnå nivån minst godkänt i svenska som andra språk för årskurs 9, ska skyndsamt testats med ett nationellt prov på denna nivå. Kompletterande uppgifter till det nationella provet genomförs också för att kartlägga samtliga kunskapskrav, uppger lärare och rektorn.

Förvaltningschefen uppger att planen för språkintruktionsprogrammet är nyligen beslutad (våren 2016) och att riktlinjerna i planen följs. Förvaltningschefen menar vidare, att det är viktigt att hålla planen aktuell och att revidering måste ske regelbundet. Inför framtiden ser förvaltningschefen ett behov av att skapa en mottagningsenhet för nyanlända elever.

Nämndens ordförande uppger att gymnasiechefen fick i uppdrag att utforma "*Huvudmannens plan för Språkintruktionsprogrammet läsåret 2015/16*" som sedan april 2016 är beslutad av nämnden. Planen säkerställer att nämndens representanter genomför verksamhetsbesök på skolan och att regelbundna möten med gymnasiechefen och nämnden kommer till stånd, där gymnasiechefen redogör för aktuell situation och förslag till förbättringar i verksamheten.

Rektorn uppger för att ytterligare utöka möjligheterna till utbildning för nyanlända elever, har lovskola för alla elever på de olika introduktionsprogrammen erbjudits och kommer att genomföras under sju dagar, fem timmar om dagen, efter skolans ordinarie avslutning inför sommarlovet. I dagsläget har cirka 50 av skolans 160 elever på språkintruktionsprogrammet önskat att få delta i lovskolans undervisning. Syftet med att införa lovskola är att erbjuda elever extra undervisning för att få en del av eleverna att uppnå både godkända ämnen från grundskolan och även att möjliggöra en förflyttning till en grupp med högre kunskapsnivå, inom svenska som andra språk.

Att huvudmannens plan för språkintruktionsprogrammet inte är känd av varken studie- och yrkesvägledaren (SYV), lärare eller elevhälsan, framkommer i intervjuer med nämnda grupper av personal. Planen presenteras av rektorn vid terminens början och fungerar enligt de intervjuade representanterna från skolan som ett generellt informationsdokument och är inte relevant i det dagliga arbetet. I planen för utbildningen nämns inga andra insatser som kan vara gynnsamma för elevernas kunskapsutveckling.

I motsats till beskrivningen i huvudmannens plan förekommer enligt rektorn, lärarna och ungdomskonsulenterna, olika insatser för att stimulera och motivera eleverna i deras kunskapsutveckling. De ungdomskonsulenter som arbetar inriktad mot programmet ansvarar för att eleverna någon gång under studietiden får gå ut på en praktikvecka. Intyg på genomgången praktik utfärdas av skolan.

Lärarna uppger att i eleven *Gabriels* individuella studieplan, på språkintruktionsprogrammet kallad individuell utvecklingsplan (IUP), finns angivet att eleven har deltagit i en praktikvecka.

Att studietakten kan anpassas efter elevernas olika förutsättningar och behov bekräftas av de intervjuade eleverna *Gabriel* och *Josef* som säger att träffar med mentorn sker varje dag. Vid de tillfällena är det möjligt att ändra på studietakten, lägga till respektive ta bort ämnen från schemat utifrån resultat och framsteg hos dem själva. Lärarna uppger att *Gabriel* fått godkänt på de nationella proven för årskurs 9 i ämnena svenska som andraspråk och engelska, och därför prioriteras ämnet matematik nu genom att lägga ut fler lektioner i ämnet per vecka. Vid förändringar i elevens individuella utvecklingsplan finns alltid eleven närvarande i diskussionerna tillsammans med mentorn.

Läroböcker på elevernas modersmål finns inte i dagsläget för eleverna, men lärarna uppger att de har ett nära samarbete med biblioteket, där nyinköpta böcker finns för eleverna på exempelvis arabiska.

Studiestöd på modersmålet används som riktade insatser med lärare som talar elevens modersmål. Studiestödet fokuserar på ämnena matematik, engelska och de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena.

Kartläggning

Lärarna uppger att en kartläggning sker när eleverna börjar på skolan. Skolinspektionen har tagit del av skolans dokument "*elevintervju vid terminsstart*". Lärarna berättar att vid en första intervju med eleven deltar en – två lärare och telefonolk vid samtalet. Ibland kan vårdnadshavare delta och om eleven har en god man närvarar denne. Studie- och yrkesvägledaren är inte involverad i kartläggningen, men uppger vid intervju att det skulle vara önskvärt att delta för att på ett tidigt stadium tydligare planera för elevens framtida val. "*Vi behöver diskutera vad kartläggningen ska innehålla och vad resultatet av kartläggningen visar*".

Lärarna berättar att vid elevintervjun efterfrågas personliga uppgifter av eleven, vilket modersmål eleven har, tidigare skolgång såväl från hemlandet som från tidigare skolgång på annat håll i Sverige. Det kan också finnas resultat från elevens tidigare skolgång i grundskolan då lärarna får betygsbilagor när inte betyg finns. Ibland har eleverna i sin tidigare skolgång fått godkänt i något eller några ämnen och har betyg.

Tidigare stödinsatser efterfrågas också vid intervjun. Vid samtalet tas även framtidsfrågor upp såsom "*planering för min tid på språkintrödduktion*" och "*efter IM vill jag*".

Elevintervjun syftar inte enbart till att inhämta uppgifter om eleven, det kan ske på annat sätt. Intervjun med eleven ses också av lärarna även som en relationsskapande del där den viktiga första kontakten är betydelsefull.

Som tidigare framkommit testas eleverna i svenska som andra språk efter den europeiska modellen, Europarådets nivåskala för bedömning av språkgrupper. Detta bekräftas av lärarna under intervjun. Eleverna delas in i nivågrupper, fyra olika grupper 1- 4, utifrån de resultat som uppnåtts på testet.

Det som först planeras in för eleverna i deras utbildning är ämnena svenska som andra språk, engelska, matematik och idrott och hälsa alternativt friskvård som läggs in på schemat.

Eleverna *Gabriel* och *Josef* bekräftar i intervju att de fick börja läsa svenska, engelska och matematik, när de började på skolan. En lärare berättar om *Gabriel* "*han hade inte språket förstås, men matematik var han duktig i, men problemlösning på svenska är svårt. Det satte hinder. Han hade goda kunskaper när han kom, och i takt med språkutvecklingen så har han blivit mycket bättre*".

I ämnet engelska används Skolverkets diagnospärm för kartläggning. Resultatet av kartläggningen förklaras för eleven.

Eleverna förflyttas mellan de olika grupperna inom svenska som andra språk på initiativ av läraren och även i dialog med eleven. Lärarna utgår från en bedömningsmall i svenska som andra språk som grundar sig på den europeiska modellen.

Lärarna uppger att inga betyg från elevernas hemland har validerats eller visats upp av elever eller vårdnadshavare. Detta bekräftas av studie- och yrkesvägledaren som anger att hon inte under sin tjänstgöring på skolan varit delaktig i någon form av validering av tidigare betyg.

Förkunskaper och behov

På Westerlundska gymnasiet språkintruktionsprogram upprättas en individuell utvecklingsplan (IUP) och planering för eleverna. Skolinspektionen har inför granskningen tagit del av eleverna *Gabriel* och *Josefs* individuella planering. Planen innehåller rubriker som syftar till att lärare kan dokumentera och ge en beskrivning och göra en bedömning av elevens kunskapsutveckling. Betyg från grundskolan, pågående gymnasiekurser, avklarade kurser, elevens framtida mål både kortsiktiga och långsiktiga och andra insatser, som exempelvis praktik kan också anges i planen.

Gabriels och *Josefs* individuella utvecklingsplaner är dock sparsamt ifyllda av undervisande lärare och ger mycket knapphändig information om elevens studietituation och målsättningar.

Lärarna uppger att elever flyttas flexibelt mellan de olika grupperna, d.v.s. de olika nivåerna inom språkintruktionsprogrammet och att det sker även övergångar till nationella program inom ämnena matematik och engelska.

Josef uppger att *"När jag började hade jag 7 ämnen och tyckte det var för många. Jag pratade med SYV och då ändrade vi och det blev färre ämnen"*.

Uppföljning och utvärdering

På skolan används en *"rapport och omdömesblankett"*, som Skolinspektionen tagit del av inför granskningen, som gäller för eleverna *Gabriel* och *Josef*. Dokumentationen syftar till att synliggöra elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Elevernas mentor är ansvarig för att dokumentet hålls aktuellt. En av lärarna säger *"Jag medvetandegör läroplanen hela tiden, måldiskussioner är viktiga för att förstå, jag förklarar också regelbundet hur kursplanemålen fungerar, just den här eleven klarar det"*.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att utbildningen i många delar är flexibelt utformad och anpassad efter elevernas skiftande kunskaper och utbildningsbehov, avseende studietakt, omfattning och innehåll.

Huvudmannens plan för utbildningen är dock inte känd bland skolans personal.

Vid Westerlundska gymnasiet språkintruktionsprogram genomförs en inledande kartläggning av elevens kunskaper och övriga behov. I kartläggningen medverkar främst elevens lärare, och studiehandledare på modersmålet. Kartläggningens resultat omprövas successivt så att elevens kunskapsutveckling bedöms fortlöpande.

Elevens involveras i hur utbildningen ska utformas i dialog tillsammans med lärare, studie- och yrkesvägledare och elevhälsan. För eleven upprättas en individuell studieplan, elevens utvecklingsplan. Den individuella utvecklingsplanen omprövas fortlöpande av skolans personal och stärker elevens möjligheter att så snabbt som möjligt gå vidare i utbildningssystemet. För att ytterligare förstärka möjligheterna för eleverna att nå kunskapskraven, erbjuder skolan "lovskola" som kommer att bedrivas under några dagar sommaren 2016.

2. Får eleverna studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval?

Frågeställning fokuserar på om eleverna får studie- och yrkesvägledning av skolpersonalen som en integrerad del av deras utbildning, så att de får kunskap om och kan göra medvetna och självständiga val om sin studie- och yrkesinriktning. Det handlar alltså om att personalen på skolan ska informera och ge eleverna vägledning inför de val av kurser som erbjuds, om möjligheterna till fortsatta studier i och utanför gymnasieskolan och om framtida yrkesval och att den studie- och yrkesvägledning som elevernas får är en integrerad del av deras utbildning. En del av detta vägledningsarbete handlar också om att ge eleverna stöd i att formulera mål för sina studier. Vidare handlar det om att eleverna ska öka sin förmåga till studieplanering och att ta ställning till sin studie- och yrkesinriktning. Forskning visar på vikten av ett nära samarbete med omgivande samhälle för att utveckla utbildningen och dess kvalitet.²

² Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

Personal

För elevernas behov av studie- och yrkesvägledning finns en studie- och yrkesvägledare för alla introduktionsprogram på skolan (240 elever), och omfattar en heltidstjänst. Enligt förvaltningschefen har området studie- och yrkesvägledning diskuterats regelbundet inom både förvaltningen och på nämndmöten. Nämndens representanter bekräftar det och uppger " *vi har duktiga studie- och yrkesvägledare både vad gäller kompetens och antal. Men vi saknar en samsyn inom organisationen som behöver synkas och vi driver på det*".

Rektorn uppger också att frågan om studie- och yrkesvägledningen och den viktiga rollen som studie- och yrkesvägledning har för eleverna, ytterligare ska diskuteras med förvaltningen, något som nämndens representanter också anger som viktigt. Förvaltningschefen bekräftar att frågan om resursen för studie- och yrkesvägledning håller på att utredas i kommunen. " *Vi håller på att anställa en studie- och yrkesvägledare på halvtid och också fortsätta att poängtera att det är alla vuxnas ansvar att engagera sig i elevernas välbefinnande och väg framåt avseende vad de ska ägna sig åt*".

Rektorn berättar att skolan även har annan personal, ungdomskonsulenter, som aktivt arbetar med att ge eleverna tillgång till samarbete med omgivande samhället. De ansvarar för att hitta, och vara en länk till praktikplatser för eleverna på introduktionsprogrammen som har praktik. Ungdomskonsulenterna upprättar avtal med praktikplatserna och besöker dessa kontinuerligt. Ansvaret omfattar även att initiera och genomföra aktiviteter som arbetsplatsbesök, och samhällsbesök.

Vägledning

I intervju med studie- och yrkesvägledaren berättar hon att hon inte deltar vid det första inskrivningssamtalet, intervjun, med eleven. Pedagogerna ansvarar för samtalet. Det höga antal elever som skrivits in på språkintruktionsprogrammet på skolan under den korta tidsperioden sedan augusti 2015, har gjort att rektorn fått omfördela och omprioritera arbetet för studie- och yrkesvägledaren på skolan. *Vägledningsresursen har under innevarande läsår fokuserats på elever som kommit en "bit på väg" i sin språkutveckling och därmed tillhör grupp, nivå 3 och 4*".

Rektorn bekräftar i intervju att studie- och yrkesvägledaren koncentrerar sitt arbete mer mot de elever som blivit godkända på de första nivåerna inom svenska som andra språk. För att förstärka studie- och yrkesvägledningen i den första kartläggande elevintervjun överväger nu rektorn att till kommande läsår

be studie- och yrkesvägledaren att utforma en del av dokumentet som används vid elevintervjun så att vägledningsfrågorna blir adekvata och kvalitetssäkrade.

Medvetna och självständiga val

I intervju med förvaltningschefen framkommer att för främjande av elevernas framtida val är det inte endast *antalet* studie- och yrkesvägledare som är anställda som är en fråga att diskutera, utan också *hur* och med vilket *innehåll* studie- och yrkesvägledarna arbetar. *"Eleverna måste tas ut i samhället och kanske borde SYV ha en mer praktisk inriktning, en samverkan med omvärlden, en praktisk omvärldskunskap, att se många yrken"*.

Både Gabriel och Josef känner väl till studie- och yrkesvägledningens funktion och att de fått enskild vägledning och möjlighet till medvetna val. Att Gabriel gör självständiga val i sina studier framkommer då han berättar att *"SYV, ja henne känner jag till. Man går dit och bokar tid. Jag har talat med henne om poäng och vilka poäng jag behöver för byggprogrammet"*.

Integrerad del av utbildningen

Ungdomskonsulenter på Westerlundska gymnasiet används som *"brobyggare"* mellan lärare och elever och ansvarar för en rad motivationshöjande insatser och kontakter med det omgivande samhället, enligt de dokument som Skolinspektionen tagit del av inför granskningen. Vid intervju med en av ungdomskonsulenter på skolan, liksom med rektor och studie- och yrkesvägledare beskriver de att ungdomskonsulenter tillsammans med eleverna gör studiebesök till olika platser såsom brandkår, museum, bank och bibliotek.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att eleverna ges studie- och yrkesvägledning i tillräcklig omfattning, vilket sker främst genom de enskilda vägledningssamtal som tillhandhålls av studie- och yrkesvägledaren.

Eleverna får goda möjligheter till studie- och yrkesvägledning men studie- och yrkesvägledarens specialistkunskaper kan också fokuseras till samtalet vid elevens inskrivning till utbildningen. Studie- och yrkesvägledningen bör stärkas initialt för att ge eleven möjligheter till olika valmöjligheter.

Det finns på skolenheten olika former för hur skolans personal inom studie- och yrkesvägledning samverkar med skolans övriga personal. De ungdomskonsulenter som arbetar på skolan bidrar till att öka elevernas kunskaper om det omgivande samhället.

3. Bedriver elevhälsan ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolans övriga personal?

Frågeställning fokuserar på i vilken grad elevhälsan arbetar hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande, och i detta arbete samverkar med övriga personalgrupper på skolenheten. Främst i syfte att stödja elevens utveckling mot målen för utbildningen. Tillgången till elevhälsa bedöms på huvudmannanivå. Frågan om hur elevhälsan arbetar gentemot eleverna bedöms på skolenhetsnivå. Forskning och en identifierad framgångsfaktor pekar på vikten av att det finns samsyn i förhållningssätt där all personal tar ett gemensamt ansvar och att de nyanlända eleverna är hela skolans angelägenhet.³

Tillgång

Rektorn beskriver att tillgången till elevhälsans kompetenser för enheten består av en skolpsykolog och kurator som arbetar deltid och två skolsköterskor på heltid som fördelar sin arbetstid på hela gymnasieskolan, rektorn, en biträdande programrektor som arbetar både som speciallärare och utgör skolläsningsresurs samt en studie- och yrkesvägledare. Skolläkare avropas vid behov.

Rekrytering pågår inför höstterminen 2016 omfattande en skolsköterska och en kurator på heltid för språkintruktionsprogrammet.

Hälsofrämjande arbete

Skolsköterskorna vid skolenheten genomför redan första dagen eleven påbörjar sin utbildning eller ibland redan innan, hälsosamtal med varje enskild elev, där även telefonolk medverkar. Vårdnadshavare/god man uppmanas att delta vid hälsobesöket. För att strukturera samtalet använder skolsköterskorna en checklista så att viktiga områden kartläggs i syfte att främja det förebyggande hälsoarbetet. Josef nämner också vid intervjun att han gjort besök hos skolsköterskan.

Förebyggande arbete

Vid intervjuer med lärarna, rektorn, elevhälsan och ungdomskonsulenterna uppger de att det förebyggande arbetet främst består av enskilda samtal med eleverna utifrån de olika professionerna. Det kan exempelvis gälla sex och samlevnad, drogprevention, och information om kost och motion. Det finns ett nära

³ Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

samarbete mellan skolans personal om planerade enskilda insatser och åtgärder för eleverna.

Både *Josef* och *Gabriel* berättar att de känner till skolsköterskan och kuratorn och *Josef* anger vidare att han varit mycket nöjd med de besöken.

Eleverna bekräftar liksom mentorerna att det förs stödjande samtal dagligdags mellan mentorerna och dem.

Generella förebyggande insatser och samarbete mellan lärarna och elevhälsan i form av till exempelvis temadagar förekommer inte. Däremot ansvarar ungdomskonsulenter för att mer ingående diskutera värdegrundsfrågor med eleverna och har under året startat olika samtalsgrupper. Det kan innebära samtal i tjej- respektive killgrupper om mobbning, droger eller andra hälsofrämjande levnadsvanor. Skolan har också haft samarbete med polisen som varit och besökt alla grupper på språkintruktionsprogrammet.

Åtgärdande arbete

Vid intervju med rektorn och elevhälsans personal framkommer att det finns både organiserad och spontan samverkan mellan ledning, elevhälsan och lärarna. Varje vecka träffas skolledning, speciallärare, elevhälsa och studie- och yrkesvägledare för träff i enhetens elevvårdsmöten (EHT) där även beslut tas av rektor om eventuella åtgärder.

Skolsköterskorna vid enheten samverkar även med externa aktörer såsom landstingets hälso- och sjukvård, kommunens socialtjänst, ungdomsmottagningen, och Röda Korsets traumaenhet.

Elevhälsans samarbete med skolans personal

Förutom de veckomöten som genomförs i elevvårdsmöten där skolledningen deltar, genomförs varje vecka en elevgenomgång då elever följs upp efter det att mentor anmält ärenden att diskutera. Det kan exempelvis handla om oro för en ökad frånvaro hos en elev, eller uppenbara svårigheter för eleven att kunna följa undervisningen enligt elevens egen utvecklingsplan. Medverkande vid dessa möten är pedagoger, speciallärare, kurator och ungdomskonsulenter.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att elevhälsans hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolans övriga personal är fungerande.

Eleverna vid språkintruktionsprogrammet har god tillgång till samtliga kompetenser som elevhälsan ska innehålla. Elevernas tillgång till olika kompetenser är dessutom väl behovsanpassat.

Elevhälsans hälsofrämjande, och till del förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolenhetens övriga personal är fungerande. Det gäller främst i de direkta och enskilda samtal med de olika funktionerna som eleverna har tillgång till. Dock behöver de generella insatserna i det hälsofrämjande och förebyggande hälsoarbetet stärkas.

Elevhälsans arbete bedrivs till stor del i nära samarbete med skolans övriga personal.

Syfte och frågeställningar

Syftet är att granska om elevernas utbildningsbehov på språkintruktionsprogrammet, och om eleverna på detta program får stöd och vägledning under sin utbildning och inför fortsatta studier och yrkesliv.

För att uppfylla detta syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1) Utformas utbildningen så att den är flexibel och anpassas efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, med avseende på studietakt, omfattning och innehåll?
- 2) Får eleverna studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval?
- 3) Bedriver elevhälsan ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolans övriga personal?

Metod och material

Granskningsdesignen utgår från två elevers skolsituation på språkintruktionsprogrammet. Information till granskningen samlas in genom dokumentstudier i form av verksamhetsredogörelse och annan dokumentation från skolenheten som belyser arbetet inom språkintruktionsprogrammet. Dokumentstudier kompletteras med intervjuer med elever, pedagoger, elevhälsa, handledare, studie- och yrkesvägledare, rektor samt representanter för huvudmannen.

Skolinspektionen har inför granskningsbesöket begärt att få ta del av den dokumentation som finns kring eleverna i form av plan för utbildningen, individuell studieplan samt underlag av bedömningar av elevens kunskaper för upprättande av planen samt elevernas schema. Skolinspektionen har också begärt få in dokumentation av gymnasieenhetens systematiska kvalitetsarbete avseende språkin introduktionsprogrammet samt eventuell information avseende språkinformationsprogrammet på skolan som kan vara av vikt för granskningen.